

Verzoek om PAS te schorsen is behandeld bij de Raad van State.

In ons nieuwsbericht van 30-11-'17 (zie <http://www.wbdp.nl/verzoek-schorsing-pas-door-wbdp>) berichtten we dat we bij de Raad van State (RvS) een verzoek hadden ingediend om het Programma Aanpak Stikstof te schorsen. Ons verzoek (ingediend in samenwerking met MOBilisation for the Environment en Vereniging Leefmilieu) is op 26-2 bij de RvS behandeld.

Nog even kort waarom wij dit schorsingsverzoek indienden:

In de tussenuitspraak (zie <http://www.wbdp.nl/tussenuitspraak-raad-van-state-pas-beroepen>) van 17-5-'17 in onze eerste zes beroepen tegen het PAS oordeelde de RvS dat het PAS op 10 punten aangepast en/of beter gemotiveerd dient te worden. Op de zitting waarin onze beroepen behandeld werden, vroegen wij om het PAS te schorsen. De reden daarvoor was dat de RvS aan het Europese Hof vragen over het PAS zou gaan stellen. Een definitieve uitspraak op onze beroepen zou daarom nog lang op zich laten wachten. In de tussentijd zou de vergunningverlening, ondanks de geconstateerde PAS-gebreken, gewoon door kunnen gaan. De RvS schorste in haar tussenuitspraak het PAS echter niet. Volgens haar was er in het PAS een 'buffer' ingebouwd. Tot 1 juli 2018 zou slechts 60% van de 'ontwikkelingsruimte' (berekende ruimte waarmee o.a. veehouderijen kunnen groeien) beschikbaar zijn voor toedeling. Daardoor was volgens de RvS verzekerd dat tot die datum de groeiruimte die voor de tweede helft van het tijdvak is gereserveerd, niet wordt uitgegeven. Onomkeerbare gevolgen voor de natuur zouden daarom niet aannemelijk zijn.

Enige tijd na de tussenuitspraak ontdekten wij dat de door de RvS genoemde 'buffer' niet meer aanwezig is. Dit o.a. omdat in diverse Natura2000-gebieden de PAS-'ontwikkelingsruimte' al voor meer dan het afgesproken percentage opgebruikt blijkt te zijn.

Vandaar dus ons recente verzoek om het PAS toch wel te schorsen: zie

<http://www.wbdp.nl/verzoek-schorsing-pas-door-wbdp>, waarin nog meer redenen voor ons verzoek worden genoemd.

Op 26-2 is ons verzoek bij de RvS in een zitting behandeld. Vooral het begin was spannend. Ons schorsingsverzoek hadden wij (helaas) om juridische reden moeten koppelen aan de vergunning van één veehouderijbedrijf. De voorzitter vroeg zich ter zitting echter af of schorsing van het PAS als geheel, waar wij eigenlijk om vroegen, wel mogelijk zou zijn. Wij hebben er op gewezen dat dit gezien de overwegingen van de RvS in haar tussenuitspraak wel degelijk zou moeten kunnen. Vervolgens werden er door de voorzitter diverse vragen en kritische opmerkingen op de vertegenwoordiger van de provincie afgevuurd. De provincie antwoordde o.a. dat het feit dat de 'buffer' nu opgebruikt blijkt te zijn, het gevolg is van andere inzichten/rekenmethodes. De stikstofdepositie blijkt nu bijvoorbeeld hoger te zijn dan voorheen werd aangenomen. Het zou volgens de provincie erger zijn geweest om dergelijke actualisaties niet toe te passen. Wij reageerden daarop dat het uiteraard juist is om uit te gaan van de meest actuele inzichten. Dit neemt echter niet weg dat volgens die actualisatie de 'buffer' niet meer aanwezig is en dat het argument voor de RvS om het PAS niet te schorsen dus niet meer opgaat.

We hopen dat de schorsing wordt toegekend. Zoals gezegd gaan de provincies gewoon door met de vergunningverlening voor toenames van stikstofuitstoot, ondanks het feit dat de RvS heeft aangegeven dat er aan het PAS meerdere gebreken kleven. Nu de door de RvS genoemde 'buffer' er niet meer blijkt te zijn, is er geen zekerheid meer dat er geen significante schade aan de Natura2000-gebieden wordt toegebracht. Ondanks dat de PAS-gebreken al in de uitspraak van 17-5-'17 werden geconstateerd (zie <http://www.wbdp.nl/tussenuitspraak-raad-van-state-pas-beroepen>) duurt het, zoals wij tijdens de afgelopen zitting vernamen, waarschijnlijk nog tot juli 2018 voordat het ministerie en de provincies deze gebreken hebben hersteld. In de tussentijd kunnen er nog veel vergunningen worden verleend. En dan is het ook nog maar de vraag of de reparatie dan inderdaad klaar is en vooral ook of die reparatie afdoende blijkt te zijn. Volgens ons zijn de gebreken van dien aard dat het nog maar de vraag is of reparatie met deze PAS-systematiek wel

mogelijk is (wij verwachten van niet). Het feit dat de reparatie zo lang op zich laat wachten geeft ook al aan dat het blijkbaar niet eenvoudig is.